अतिथीनन्नपानैश्च विशश्च परिपालनैः। आनृशंस्येन शूद्रांश्च दस्यून्संनिग्रहेण च।
धर्म्मेणच प्रजाः सर्व्वा यथावदनुरञ्जयन्। ययातिः पालयामास साक्षादिन्द्र द्वापरः।
स राजा सिंहविक्रान्तो युवा विषयगोचरः। अविरोधेन धर्म्मस्य चचार सुखमुत्तमं। २५०५
स संप्राप्य शुभान्कामांस्तृप्तः खिन्नश्च पार्थिवः। कालं वर्षसहस्रान्तं सस्मार मनुजाधिपः।
परिसङ्ख्याय कालज्ञः कलाः काष्ठाश्च वीर्य्यवान्। यौवनं प्राप्य राजर्षिः सहस्रपरिवत्सरान्।
विश्वाच्या सहितो रेमे व्यभ्राजन्नन्दने वने। अलकायां स कालन्तु मेरुशृङ्गे तथोत्तरे।
यदा स पश्यते कालं धर्मात्मा तं महीपतिः। पूर्णं मत्वा ततः कालं पूरुं पुत्त्रमुवाचह।
यथाकामं यथोत्साहं यथाकालमरिन्दम। सेविता विषयाः पुत्त्र यौवनेन मया तव। २५१०
न जातु कामः कामानामुपभोगेन शाम्यति। हविषा कृष्णवर्त्मेव भूय एवाभिवर्द्धते।
यत्पृथिव्यां व्रीहियवं हिरण्यं पशवः स्त्रियः। एकस्यापि न पर्य्याप्तं तस्मात्तृष्णां परित्यजेत्।
या दुस्त्यजा दुर्म्मतिभिर्या न जीर्य्यति जीर्य्यतः। योऽसौ प्राणान्तिको रोगस्तां तृष्णां त्यजतः सुखं।
पूर्णं वर्षसहस्रं मे विषयासक्तचेतसः। तथाऽप्यनुदिनं तृष्णा ममैतेष्वभिजायते।
तस्मादेनामहं त्यक्त्वा ब्रह्मण्याधाय मानसं। निर्द्वन्द्वो निर्ममो भूत्वा चरिष्यामि मृगैः सह। २५१५
पूरो प्रीतोऽस्मि भद्रन्ते गृहाणेदं स्वयौवनं। राज्यं चेदं गृहाण त्वं त्वं हि मे प्रियकृत्सुतः।
॥ वैशम्पायन उवाच॥ प्रतिपेदे जरां राजा ययातिर्नाहुषस्तदा। यौवनं प्रतिपेदे च पूरुः स्वं पुनरात्मनः।
अभिषेक्तुकामं नृपतिं पूरुं पुत्त्रं कनीयसं। ब्राह्मणप्रमुखा वर्णा इदं वचनमब्रुवन्।
कथं शुक्रस्य नप्तारं देवयान्याः सुतं प्रभो। ज्येष्ठं यदुमतिक्रम्य राज्यं पूरोः प्रयच्छसि।
यदुर्ज्येष्ठस्तव सुतो जातस्तमनु तुर्व्वसुः। शर्म्मिष्ठाया सुतो द्रुह्युस्ततोऽनुः पूरुरेवच। २५२०
कथं ज्येष्ठानतिक्रम्य कनीयाञ्राज्यमर्हति। एतत्सम्बोधयामस्त्वां धर्म्मं त्वं प्रतिपालय।
॥ ययातिरुवाच ॥ ब्राह्मणप्रमुखा वर्णाः सर्व्वेशृण्वन्तु मे वचः। ज्येष्ठं प्रति यथाराज्यं न देयं मे कथञ्चन।
मम ज्येष्ठेन यदुना नियोगो नानुपालितः। प्रतिकूलः पितुर्यश्च न स पुत्त्रः सतां मतः।
मातापित्रोर्व्वचनकृद्धितः पथ्यश्च यः सुतः। स पुत्त्रः पुत्त्रवद्यश्च वर्त्तते पितृमातृषु।
यदुनाऽहमवज्ञातस्तथा तुर्व्वसुनाऽपिच। द्रुह्युनाचानुना चैव मय्यवज्ञा कृता भृशं। २५२५
पूरुणा तु कृतं वाक्यं मानितश्च विशेषतः। कनीयान्ममदायादो धृता येन जरा मम।
मम कामः स च कृतः पूरुणा मित्ररूपिणा। शुक्रेण च वरो दत्तो काव्येनोशनसा स्वयं।
पुत्त्रो यस्त्वाऽनुवर्त्तेत स राजा पृथिवीपतिः। भवतोऽनुनयाम्येवं पूरू राज्येऽभिषिच्यतां।
॥ प्रकृतयऊचुः॥ यः पुत्त्रो गुणसंपन्नो मातापित्रोर्हितः सदा। सर्व्वमर्हति कल्याणं कनीयानपि सत्तमः।
अर्हः पूरुरिदं राज्यं यः सुतः प्रियकृत्तव। वरदानेन शुक्रस्य न शक्यं वक्तुमुत्तरं। २५३०
॥ वैशम्पायनउवाच॥ पौरजानपदैस्तुष्टैरित्युक्तो नाहुषस्तदा। अभ्यषिञ्चत्ततः पूरुं राज्ये स्वे सुतमात्मनः।
दत्त्वा च पूरवे राज्यं वनवासाय दीक्षितः। पुरात्स निर्ययौ राजा ब्राह्मणैस्तापसैः सह।